

Sirvent: Cervantes, Shakespeare i viceversa

written by Miquel Izquierdo i Peràn | 2 de maig de 2016

El 23 d'abril, diada de Sant Jordi, patró de Catalunya i Anglaterra, se celebra el dia del llibre i l'aniversari de la mort de dos genis de la literatura universal: Miguel de Cervantes i William Shakespeare. **Aquest 2016, commemorem els 400 anys de la desaparició d'aquests dos personatges.** Cervantes i Shakespeare, convertits en estendards de les literatures dels seus respectius països, tot i el pas dels segles, continuen provocant controvèrsies i suscitant no pocs debats al voltant de la seva vida i obra.

De Cervantes i de Shakespeare es dubta de quasi tot però sobretot del fet que realment haguessin escrit les obres que se'ls atribueixen. D'ells, se'ns diu que eren d'origen més o menys humil i que no havien tingut estudis universitaris i, per tant, se'ls nega tan la capacitat d'escriure res massa elaborat.

De les seves preteses biografies també ens sorpren que tot i l'èxit i la popularitat que van gaudir en vida no van voler o saber-ne fruir. Així, el dramaturg anglès es va retirar als quaranta anys i cap dels seus pretesos descendents va rebre cap benefici pels drets de les seves obres. El creador del Quixot, per la seva banda, també va morir pobrament i fou enterrat en un lloc indeterminat, tot i que ara se'ns vulgui fer creure que les seves restes es troben en el convent de les Trinitàries de Madrid.

No són pocs els experts a nivell mundial que dubten sobre la vida i l'obra d'aquests dos literats. De fet, crida l'atenció que, fins i tot ells mateixos, compartien aquest escepticisme. Així, Cervantes, igual que Shakespeare, ironitzava sovint sobre la veritable autoria de les seves obres. Potser els hi

agradava 'fer-se els bojos', ja ho tenen això els genis. Aquesta bogeria era compartida amb dos dels seus personatges més icònics, Hamlet i El Quixot que, tot i que aparentment tenien una visió distorsionada de la realitat, tenien la facultat d'obrir-nos els ulls a la veritat.

Cervantes i Shakespeare van viure a la mateixa època i estaven tallats per un mateix patró. Ambdós foren súbdits de dues corones enfrontades, l'anglès d'Isabel I i l'espanyol, de Felip II. Teòricament, els dos literats no es van arribar a conèixer. Ni Shakespeare va sortir d'Anglaterra ni Cervantes hi va viatjar. Tot i això, no són pocs els estudiosos que creuen que l'anglès va llegir la primera part del Quixot i que fins i tot es va aprofitar d'algun dels personatges per incorporar-lo a la seva obra, com el cas de Cardenio.

Entre Cervantes i Shakespeare, pel seu preponderant paper en la història de la literatura, pel seu profund coneixement de l'ànima humana i per la seva recerca d'allò veritable i tortuós, **hi ha més punts de contacte que no divergències**. Els dos van cultivar el seu art en una època que l'humanisme començava a reclamar el seu paper a Europa, en que l'home començava a deslliurar-se del jou dels paradigmes limitadors heretats de l'edat mitjana, una època en que el món s'estava tornant a definir, tant en els seus límits geogràfics com ideològics.

Ells van ampliar les fronteres de la literatura, convertint-se en veritables renovadors en els gèneres que van cultivar. La seva desbordant creativitat no només es va fer palesa en la qualitat del que escrivien sinó també en la quantitat. Els dos foren extraordinàriament fecunds i van escriure de manera inquietantment sincronitzada. De fet, els buits biogràfics d'un semblaven que fossin omplerts per l'altre, talment com si haguessin estat una única persona transitant d'una vida a l'altra.

Però i si Cervantes i Shakespeare haguessin estat la mateixa

persona? I si aquesta persona hagués estat en realitat Miquel Sirvent, un escriptor de Xixona, obligat a amagar els seus orígens rere un cognom castellà primer i rere el fill tarambana d'un comerciant de llana d'Stratford després?

Corre l'any 1623, som a finals d'abril i la natura ja ha despertat de la seva letargia hivernal. A la riba del llac Le Man, la vida d'un home il·lustre està a punt d'arribar a la seva fi. Està estirat al llit, sense forces per moure's, incapaç de parlar, sense energia per practicar l'ofici que va decidir deixar un ja llunyà **23 d'abril de 1616**: escriure. Un altre ancià li pren la mà amb cura i l'acompanya durant el traspàs.

En aquell moment, **Sir Francis Bacon** poc podia pensar que aquell amic lletraferit que estava exhalant el seu últim alè es convertiria en l'escriptor més universal de dos països tan rellevants com històricament oposats: Anglaterra i Espanya.

Bacon, filòsof, escriptor, polític i protegits del Comte d'Essex durant el regnat d'Isabel I d'Anglaterra, primer va arribar a ser membre de la Càmera dels Comuns i amb l'adveniment de Jacob I al tron va entrar del tot en l'òrbita reial. El Rei Jacob I era un amant de l'erudició i Bacon va destacar entre els seus protegits. Aquest privilegi li va permetre accedir a càrrecs i honors importants. El poder i les influències que va acumular però, no van evitar que se l'impliqués en intrigues polítiques que l'acusaven de desprestigiar al Rei. Tot i això, va aconseguir alliberar-se de les insidies i finalment es va retirar de la vida pública per poder dedicar-se als seus treballs científics i filosòfics.

La seva intensa activitat intel·lectual i ideològica el va convertir en **un dels homes més influents de la Francmaçoneria**, arribant a ser Gran Emperador dels Rosacreus de tots els temps. En aquest sentit, també se'l considera com un dels creadors de la Maçoneria, a través del seu llibre *La Nova*

Atlàntida. En aquest llibre dissenya la maçoneria i posa les bases del que seria la 'ciència moderna' a través de la promoció de la creació de la Real Acadèmia de les Ciències de Londres. Bacon fou membre de diverses societats secretes com El Col·legi Invisible, La Societat de la Boira o l'orde del Casc, dedicada a la Atenea, deessa que veiem en els temples maçònics amb casc i subjectant un llança.

Des dels seus ressorts en les lògies de tota Europa i través de la seva activitat política per tot el continent, Sir Francis Bacon, al que també se l'ha volgut convertir en l'escriptor secret de les obres de Shakespeare, va voler impulsar una profunda renovació intel·lectual i social. De la mà de la seva erudició i activisme ideològic va recolzar en tots els fronts les corrents humanistes que sacsejaven Europa mirant d'arrencar l'ésser humà de l'obscur paradigma de l'edat mitjana, animant-lo a alliberar-se dels poders absoluts de clergues i monarques, animant-lo a pensar i a decidir per sí mateix.

Les obres de Sir Francis Bacon, com les de Cervantes o Shakespeare, també mestres maçons, continuarien sent estudiades i remonent les consciències tot i el pas dels segles. Els seus noms seguiran ressonant al llarg de la història i continuaran servint-nos d'inspiració.

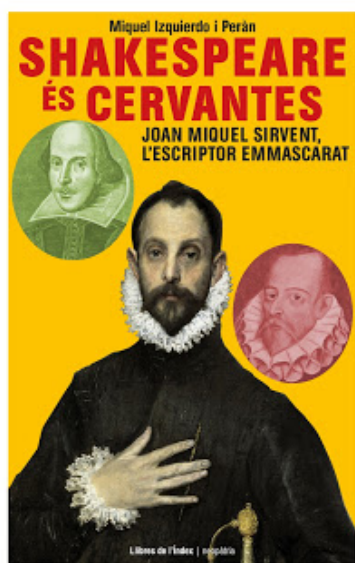
No va passar el mateix amb Miquel Sirvent, un nom que es perdria en la nit dels temps suplantat pels seus dos potents alter egos: Cervantes i Shakespeare. Joan Miquel Sirvent, un escriptor de Xixona, es va haver d'amagar, rere Cervantes primer i rere Shakespeare després, per poder seguir escrivint, per poder continuar obrint els ulls a la societat, per poder ser 'lliure' per pensar i fer pensar.

Joan Miquel Servent (o Sirvent) fou el descendent d'una llarga nissaga que començà a València amb Berenguer Servent i arriba a Xixona amb les hosts de Jaume I. Al llibre *Décadas de la Historia de la Insigne y coronada ciudad y regne de Valencia*

de Gaspar Escolano ja ens destaca l'excel·lència militar dels vuit germans Servent, entre ells en Joan Miquel Servent. Els Servent lluiten sota el regnat de Felip II en diverses conteses al llarg de tot el continent, amb distinta sort. D'en Joan Miquel Servent, el vuitè germà, Escolano afirma:

darrerament ha florit entre els fills de Xixona a les guerres de Flandes aquest genial capità de la infanteria espanyola

Però Joan Miquel Servent no només fou militar durant el regnat de Felip II, fou molt més. Tot i que la història i ell mateix han volgut amagar la seva transcendència literària sota dues elaborades disfresses, finalment i desenredant la troca dels fets, hem descobert qui hi havia darrera de l'impressionat legat de Cervantes i Shakespeare.

Coberta del llibre
Shakespeare és
Cervantes, obra de
Miquel Izquierdo

No sabem si Francis Bacon, maçó i humanista, va aixoplugar a Miquel Sirvent en els seus darrers anys vida però aquesta escena, tot i que, òbviament és inventada, podria no haver estar gaire lluny de la veritat. Sir Francis Bacon i Miquel Sirvent, dos escriptors, dos genis de la seva època, units per

la francmaçoneria i per l'afany de recerca d'allò veritable i singular, emparats en l'anonimat i gaudint d'un retir daurat, en un casalot a la riba del llac Le Man.

Però què hauria obligat a Miquel Sirvent a ser aixoplugat per Sir Francis Bacon? Quins motius l'haurien portat a convertir-se primer en Cervantes i després en Shakespeare? I per què, finalment, va decidir desaparèixer del tot de la vida pública liquidant també, de passada, als seus dos alters-egos?

Les raons cal buscar-les en la història, en els dos segles a cavall dels quals van viure, en les pulsions polítiques i ideològiques i en les pugnes territorials derivades de la descoberta del nou món i amb ella de l'inici del colonialisme.

El colonialisme es defineix com una situació en la que un país regeix o domina a un altre, fent que el país envaït sigui incapaç d'oposar-se al invasor, en lo social, econòmic, polític i sobretot militarment. D'aquesta manera, a finals del segle XV s'inicia una escalada etnocentrista a nivell global on cada potència colonial intentarà imposar la seva singular idiosincràsia als pobles conquerits.

Però la clau de volta la trobem en una península banyada a l'est per la Mar Mediterrània i a l'oest per l'oceà Atlàntic. Un bast territori, en continua lluita amb ell mateix, per una banda continuava replegat en sí mateix i per l'altra, s'obria al món, per una banda era provincià i per l'altra cosmopolita. L'Espanya del segle XV era encara més bipolar, quan no directament esquizoide, que la del segle XXI. I la descoberta d'Amèrica, combinada amb la 'reunificació' del Sacre Imperi Romano-germànic sota el jou de Carles I d'Espanya, no va fer més que empitjorar una carrera per l'autoafirmació dels dos pols peninsulars, el regne de Castella per una banda, i la corona Catalano-aragonesa, per l'altra.

L'enfrontament es va portar a l'extrem amb l'ascens al tron de **Felip II** que va aprofundir encara més l'esquerda entre les

dues espanyes, intentant d'imposar un model unionista i autoritari més en la línia del que havia imperat en el regne de Castella i al que els súbdits mesetaris ja hi estaven acostumats, quin remei.

D'aquesta lluita eterna en van sortir, com en totes les confrontacions, vencedors i vençuts. Els primers s'encarregaren de reescriure els llibres d'història, mentre als segons els tocava abaixar el cap i callar. La voluntat que movia als vencedors: anorrear qualsevol protagonisme dels vençuts en l'esdevenir de la història. L'esperança dels vençuts: deixar les claus necessàries perquè el futur posi a tots els actors al lloc que els toca.

Miquel Sirvent, abanderat dels vençuts, hagué d'atrinxer-se en un idioma, el castellà, que no li era propi i amagar-se rere un nom, Miguel de Cervantes, que no era el seu, per poder dinamitar la línia de flotació ideològica dels vencedors. Des de darrera de la seva disfressa va construir l'obra més crítica i ferotge contra els vencedors que aquests mai haguessin imaginat. La pretesa obra cimera de la literatura castellana, l'estendard de la hispanitat o d'una forma d'hispanitat, s'acabaria convertint un veritable cavall de Troia ideològic que amb el pas dels segles recobriria el sentit amb que fou escrit: el de paròdia descarnada del tarannà dels seus principals valedors.

La clau, la peça que ens faltava per entendre que hi ha dibuixat de debò en el trencaclosques de la història, la tenim en el número 102, la xifra rere la qual s'amaguen Sirvent, Cervantes i Shakespeare.